

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Серія: Ветеринарні науки. – 2016. – Т. 18, № 1(1). – С. 101 - 104. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvlnuvmbvn_2016_18_1\(1\)_21](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvlnuvmbvn_2016_18_1(1)_21).

2. Строяновська, Л., Супрович, Т. (2021). Поширення та етіологія маститів корів у фермерському господарстві. Conference "Modern Methods of Diagnostic, Treatment and Prevention in Veterinary Medicine" 142–143. Retrieved from <https://nvlvet.com.ua/index.php/conference/article/view/4538>.

3. Mazurenko VR., Ponomarenko TO. Controlling of *Mycoplasma bovis* at a farm in ukraine as a part eradication program of mastitis. Journal for Veterinary Medicine, Biotechnology and Biosafety. 2017;3(3):26–29.

4. Паневник В. В., Супрович Т. М. Етіологічні чинники маститів корів української чорно-рябої молочної породи. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Сер. Ветеринарні науки. 2016. Т. 18. № 3. С. 191–195.

5. Проблемні питання адаптації корів голштинської породи в умовах промислової технології виробництва молока / Милостивий Р.В., Калиниченко О.О., Василенко Т.О. та ін. // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. – 2017. – Т. 19, № 73. – С. 28-32. DOI:10.15421/nvlvet7306.

6. Желавський М.М., Боднар О.О., Захарова Т.В. Імунобіологічні аспекти патогенезу маститу корів (огляд літератури та власні дослідження). Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. 2015. Вип. 30 (2). С. 73–77.

7. Колесник М.С., Гришук Г.П., Побірський М.М. Аналіз поширення маститу корів. Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали V Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. 20-21 жовт. 2021 р. Полтава: ПДАУ, 2021. С. 85–86.

8. Корейба Л.В. Особливості клінічного прояву післяродових маститів у високопродуктивних корів в умовах приватного підприємства "Агро-союз" Синельниківського району Дніпропетровської області / Л. В. Корейба // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. - 2015. - Вип. 31(2). - С. 59-62. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/pzvm_2015_31\(2\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/pzvm_2015_31(2)_15).

9. Краєвський А.Й., Чекан О.М., Гребеник Н.П., Мусієнко Ю.В., Травецький М.О., Допа В.О., Касяненко В.М., Лазоренко А.Б. Причини вибраковування корів з продуктивного стада. Науковий вісник ветеринарної медицини, 2022. № 1. С. 14–32. Режим доступу: https://nvvm.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky/vet/kraevsky_1_2022_1.pdf.

УДК: 619:618:636.7.082.453.5

ДЕРБІНЬОВА А.О., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **ВЛАСЕНКО С.А.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КЕСАРІВ РОЗТИН У СУК (АНАЛІЗ ВИПАДКІВ У ВЕТЕРИНАРНІЙ КЛІНІЦІ «ЗООЛЮКС», м. КИЇВ)

Встановлено, що протягом 2024 року у ветеринарній клініці «Зоолюкс» проведено 111 кесаревих розтинів у сук, з яких 78,4% завершувалися збереженням анатомічної цілісності репродуктивної системи, а у 21,6% виконувалась овариогістеректомія. Неонатальна смертність становила 12,9%. Найбільше оперативних втручань проводилось у дрібних порід, зокрема чіхуахуа (18%), померанських шпіців (12,6%) та йорширських тер'єрів (8,1%), що свідчить про породну схильність до дистогії.

Ключові слова: суки, кесарів розтин, овариогістеректомія, неонатальна смертність, породна схильність.

Кесарів розтин (sectio caesarea) — це хірургічне втручання, що застосовується для оперативного розродження при патологічному перебігу пологів у собак. Такий метод є актуальним в умовах невідкладних станів, коли існує загроза життю матері або плоду, а також у випадках прогнозованих ускладнень, пов'язаних із породною схильністю або анатомічними особливостями [1].

До основних показань до виконання кесаревого розтину у собак належать:

- дистогія, зумовлена вузьким тазом, гігантизмом плодів або неправильним їх розташуванням;

- первинна чи вторинна атонія матки;

- неефективність медикаментозної стимуляції пологів;

- патології, пов'язані із переносеною вагітністю;

•спадкова схильність до ускладнень у представників деяких порід (зокрема брахіоцефалів) [2].

У сучасній ветеринарній практиці значну увагу приділяють пренатальному моніторингу та плануванню родорозрішення у самокз породною схильністю до патологічних родів. При цьому важливо своєчасно визначити показання до оперативного втручання, аби зберегти життя матері та потомства [3].

Крім того, останні дослідження підкреслюють, що серед факторів, які підвищують ризик кесаревого розтину у сук, важливу роль відіграє не лише породна схильність, а й кількість плодів та репродуктивний анамнез. Зокрема, виявлено, що собаки з великими приплодами (>12 цуценят) або, навпаки, з малими (1–2 цуценят) мають значно вищу ймовірність виникнення дистоції, що потребує хірургічного втручання [4].

Метою наших досліджень було визначити частоту виконання оперативної рододопомоги сукам, залежно від їх порід.

За кесаревого розтину оперативний доступ виконували через лапаротомію по білій лінії живота, розріз матки – по каудальній частині лівого та правого рогу матки. Ушиття стінки матки виконували швом Шмідена-Ламбера з використанням синтетичного розсмоктуючого шовного матеріалу Монофаст 4,0. На завершальній стадії операції на черевну стінку, підшкірну клітковину і шкіру накладали вузлуваті шви синтетичною монофіламентною ниткою з тривалим терміном розсмоктуванням Полідіоксанон (ПДО 3,0).

Нами встановлено, що протягом 2024 року у ветеринарній клініці "Зоолукс" було проведено 111 кесаревих розтинів у сук та 38 у кішок. Загальна кількість новонароджених цуценят після оперативної рододопомоги становила 326 голів, з яких 42 (12,9%) були мертвонародженими або мали вроджені вади розвитку.

Водночас, у 24-х випадках (21,6%) за ініціативою власників проводили оваріогістеректомію для повної втрати фертильності самками, а у 87 випадках (78,4%) анатомічну цілісність репродуктивної системи було збережено. Середній вік прооперованих тварин становив 3 роки 5 місяців, наймолодша сука була віком 10 місяців, а найстарша – 9 років 11 місяців.

Також нами був виконаний аналіз породної структури прооперованих самок. Отримані дані подано у табл. 1.

Таблиця 1 – Породна характеристика сук, яким виконували кесарів розтин, %

Порода	Кількість випадків	
	п	%
Чіхуахуа	20	18,0
Померанський шпіц	14	12,6
Йорширський тер'єр	9	8,1
Французький бульдог	8	7,2
Вельш коргі	4	3,6
Той-пудель	4	3,6
Такса карликова	4	3,6
Австралійська вівчарка	4	3,6
Пудель	4	3,6
Джек-рассел-тер'єр	3	2,7
Доберман	3	2,7
Бішон фрізе	3	2,7
Цвергшнауцер	3	2,7

Німецька вівчарка	3	2,7
Такса звичайна	2	1,8
Сибірський хаскі	2	1,8
Алабай	2	1,8
Стафордширський бультер'єр	2	1,8
Мальтез	2	1,8
Інші породи*	13	11,7

Примітка: * – до групи віднесено: вест-хайленд тер'єр, кавалер кінг чарльз спаніель, кане-корсо, міні бультер'єр, той-тер'єр, німецький вольфшпіц, метис, бігль, мопс, бостон-тер'єр, тибетський мастиф (по 1 випадку).

Як впливає з отриманих даних, найчастіше патологічні роди, які потребували кесаревого розтину, виникали у трьох породних груп: чіхуахуа – 20 випадків, що відповідає 18,0 %; померанський шпіц – 14 випадків або 12,6% та йоркширський тер'єр – 9 випадків або 8,1%.

Таким чином, найбільше кесаревих розтинів було проведено у собак дрібних порід, що вказує на схильність до дистогії внаслідок їх анатомічних особливостей. При цьому, неонатальна смертність (мертвонароджені або з вадами розвитку цуценята склали 12,9% від загальної кількості новонароджених.

Отже, кесарів розтин є ефективним методом рододопомоги у сук, особливо представників дрібних порід, які мають схильність до дистогії. Високий рівень збереження репродуктивної функції (78,4%) свідчить про доцільність своєчасного оперативного втручання. Неонатальна смертність після операцій вказує на необхідність подальшого удосконалення пренатального моніторингу та неонатального догляду. Аналіз отриманих даних підкреслює важливість індивідуального підходу до пологів у собак різних порід.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. England G., Russo M. BSAVA Manual of Canine and Feline Reproduction and Neonatology. 2nd ed. BSAVA, 2020.
2. Schäfer-Somi S. "Current advances in small animal reproduction." Reproduction in Domestic Animals. 2022;57(Suppl. 5):3–13.
3. Verstegen J., Onclin K., Silva L. "Reproductive emergencies in the bitch." Reproduction in Domestic Animals. 2019;54(Suppl. 3):14–23.
4. Schrank M, Contiero B, Molloy A. Incidence and concomitant factors of cesarean sections in the bitch: A questionnaire study. Front Vet Sci. 2022 Sep 2;9:934273. doi: 10.3389/fvets.2022.934273. PMID: 36118330; PMCID: PMC9478343.

УДК: 598.1;618.2:619

ВОЛКОВ І.О., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **ВЛАСЕНКО С.А.,** д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОРУШЕНІСТЬ ПОРУШЕНЬ РЕПРОДУКТИВНОЇ ФУНКЦІЇ У ПЛАЗУНІВ (ЗА ДАНИМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ «ЗООЛЮКС», м. КИЇВ)

Встановлено, що порушення репродуктивної функції у плазунів останнім часом стає поширеною причиною для візиту у ветеринарну клініку. Серед пацієнтів були наступні види плазунів: Червоновуха, Болотна, Середньоазійська черепаха, Гекон токі, Бородата агама, Хамелеон еменський, Удав звичайний та Пітон королівський. найчастіше репродуктивна патологія виникала у черепахах. Таких випадків було 54. Особливо уразливою виявилася червоновуха черепаха. У ящірок у 8-ми випадках діагностували дистогію, у 3-х – неоплазія, в 1-му – атрезія яйцепроводів. У змії виникала дистогія (4 випадки), неоплазія (3 випадки) та атрезія яйцепроводів (3 випадки).

Ключові слова: плазуни, дистогія, несправжня вагітність, неоплазія, атрезія яйцепроводів.